

7. Papuánské jazyky

30/11/05

1. Lingvistická demografie

- cca. 800-850 papuánských jazyků, 846L (Ethn15)
- jen asi ¼ rozumně popsána

A. Nová Guinea

- a) Irian Jaya (od 2001 Západní Papua)
- b) Papua-Nová Guinea („kontinentální“, tj. bez východních ostrovů)

	PAPUÁNSKÉ	AUSTRONÉSKÉ	TOT
IRIAN JAYA	207 (76%)	64 (24%)	271
PNG (kont.)	567 (87%)	87 (13%)	654
NG	774 (84%)	151 (16%)	925
PNG (insul.)	27 (16%)	139 (84%)	166
PNG	594 (72%)	226 (28%)	820

- 154 papuánských s méně než 200 mluvčími (IJ 40 + PNG 114)
- největší papuánské jazyky na NG (PNG neoznačeno; v tisících)

ENGA	165
KUMAN	140
HAGEN	100
ZÁP. DANI (IJ)	100
KAMANO	85
„GRAND VALLEY“ DANI (IJ)	75
EKAGI (IJ)	65
HULI	60
KEWA	48

MENDI	45
WAHGI	45

B. Ostrovy: Indonésie

- 38L papuánských (22 na Malých Sundách + 16 na Halmahere)

B1. Pantar

- 6L papuánských (+ 1L austronéský ALOR)

BLAGAR: 11k
LAMMA: 10k
TEWA: 5k
NEDEBANG: 1k
TEREWENG: <u>800</u>
RETTA: ?

B2. Alor

- 11L papuánských (+ 1L austronéský ALOR)

ADANG: 32k
KAMANG: 17k
ABUI: 16k
KELON: 6k
KULA: 5k
KUI: 4k
KABOLA: 4k
WERSING: 4k
SAWILA: 3k
HAMAP: 1k
KAFOA: 1k

B3. Timor

- 5L papuánských (+ 31L austronéských)
- poznámka: všemi papuánskými se mluví v samostatném Východním Timoru, jazykem BUNAK také v západní, indonéské části

BUNAK: 100k
 MAKASAE: 70k
 FATALUKU: 30k
 ADABE: 1k, ostrůvek Atauro
 MAKU'A: 50

B4. Halmahera a okolní ostrůvky (zvl. Tidore a Ternate)

- 16L papuánských (+ 9L austronéských)

GALELA: 79k
 TERNATE: 42+20k
 TIDORE: 26+20k
 TOBELO: 28k
 TABARU: 15k
 LOLODA: 15k
 ZÁP. MAKIAN: 12k – dříve považován za austronéský
 SAHU: 7k
 PAGU: 3k
 WAIOLI: 3k
 TUGUTIL: 2k
 LABA: 2k
 MODOLE: 2k
 GAMKONORA: 1k
 KAO: 400
 IBU: 35

C. Ostrovy: Papua-Nová Guinea

- cca 600 ostrovů
- 27L papuánských, 132L austronéských (vč. ostrovů, kde se papuánskými jazyky nemluví), A-kreol TOK PISIN

C1. Umboi

- 1L papuánský (+ 4L austronéské)

KOVAI: 6k

C2. New Britain

- 11L papuánských (+ 35L austronéských)

QAQET: 6k
 KOL: 4k
 SULKA: 2k
 URA: 2k
 MALI: 2k
 PELE-ATA: 2k
 KAIRAK: 750
 TAULIL: 800
 ANEM: 550
 SIMBALI: 380
 MAKOLKOL: několik

C3. New Ireland

- 1L (+ 20L austronéských)

KUOT: 2k

C4. Bouganville

- 13L papuánských (+ 13L austronéských)

TEREI/BUIN: 27k
 NAASIOI: 10k
 SIWAI: 7k
 SIBE: 5k
 ROTOKAS: 4k
 RAPOISI: 3k
 UISAI: 3k
 SIMEKU: 2k
 OUNE: 2k
 RAMOPA: 1k
 ASKOPAN: 1k
 KOROMIRA: 1k
 LANTANAI: 300

C5. Rossel Island v souostroví Louisiade

- 1L papuánský

YELE: 4k

D. Ostrovy: Šalamounovy

- 523k obyvatel
- 7L papuánských, 60L austronéských, A-kreol PIJIN (24k)

D1. souostroví New Georgia

- 2L papuánských (+ 11L austronéských)

BILUA: 9k, o. Vella Lavella
 TOUO/BANIATA: 2k, o. Jižní Rendova
 zaniklé †KAZUKURU, †DORORO, †GULIGULI

D2. ostrůvky při ostrově Guadalcanal

- 2L papuánské (+ 7L austronéských na o. Guadalcanal)

SAVOSAVO: 2k, o. Savo
 LAVUKALEVE: 2k, o. Russell

D3. ostrov Santa Cruz

- 2L papuánské (+ 6L austron. na dalších ostrovech souostroví S. Cruz)

SANTA CRUZ: 6k – možná austronéský
 NANGGU: 200 – možná austronéský

D4. souostroví Reef Islands

- 1L papuánský (+ 1L austronéský PILENI)

AYIWO: 8k, z toho 1k v hl. m. Honiara – možná austronéský

2. Genealogická klasifikace

A. konzervativní přístup

- 60+ genealogických skupin „papuánských“ jazyků bez příbuznosti prokazatelné komparativní metodou (Foley 1986)
- 23 rodin + několik izolátů na základě rekonstrukce pronominálních systémů (Ross 2004)

B. fylické hypotézy

- lexikální shody mezi dvěma geograficky vzdálenými rodinami v PNG: SCNG – Finisterre-Huon → TRANS-NOVOGUINEJSKÉ fylum (McElhanon & Voorhoeve 1970)
- shlukování mnoha dalších skupin do TNG; vytváření dalších fyl (Wurm 1985), přeskupování podskupin a jednotlivých jazyků
- metoda masové lex. komparace; metodologicky neudržitelná
- ale: tzv. hlavní sekce TNG má částečnou realitu (Ross 2004)

<i>WURM 1985</i> (název fylu)	<i>ETHN15</i> (# jazyků)	<i>ROSS 2004</i> (# rodin)
1 ZÁPADOPAPUÁNSKÉ	= 26	½ (+ vých. Vogelkopf)
2 VÝCHODNÍ VOGELKOPF	= 3	½ (+ západopapuánské)
3 ZÁTOKA GEELWINK (CENDERAWASIH)	= 33	1
4 SKOU	= 7	1
5 KWOMTARI	= 6	½ (+ arai)
6 ARAI (LEFT MAY)	= 6	½ (+ kwomtari)
7 TORICELLI	= 53	1
8 SEPIK-RAMU	= 100	3
9 TRANS-NOVOGUINEJSKÉ	= 564	7
10 VÝCHODOPAPUÁNSKÉ	= 36	8
+ izoláty	AMTO-MUSAN (2) + izoláty (6)	+ izoláty

C. indo-pacifická hypotéza

- všechny papuánské + andamanské + tasmánské jazyky = INDO-PACIFICKÉ fylum (Greenberg 1971)
- ale už Finck 1909: jazyky „pacifických negrů“
- + zanikající jazyk KUSUNDA pův. lovecké populace v Nepálu (Whitehouse et al. 2004), většinou považován za tibeto-barmský nebo izolát

Whitehouse, Paul, Timothy Usher, Merritt Ruhlen & William S.-Y. Wang. 2004. Kusunda: an Indo-Pacific language of Nepal. *Proceedings of National Academy of Science* 101:15, 5692-5695. <http://www.pnas.org/cgi/reprint/101/15/5692.pdf>

DISKUSE:

http://sherwa.de/publications/kusunda_materials.pdf

<http://itre.cis.upenn.edu/~myl/languagelog/archives/001038.html>

<http://itre.cis.upenn.edu/~myl/languagelog/archives/001046.html>